



DE ARBEIDSVEILIGHEID BIJ DE NMBS

Zorgen dat werknemers van een bedrijf op het einde van hun loopbaan op rust gaan zonder dat hun gezondheid nadelige gevolgen ondervindt van hun werk, is het sociale doel van arbeidsveiligheid. Gelijktijdig streeft men hiermee een economisch motief na, namelijk een zo klein mogelijk verlies aan manuren als gevolg van arbeidsongevallen.

NMBS / L. GOOSSENAERTS

Arbeid verrichten betekent omgaan met risico's en de kans op een ongeval blijft altijd aanwezig. Deze risico's moeten zoveel mogelijk beperkt worden, volledig uitschakelen bestaat niet. De kunst bestaat er in gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen om een systeem of een installatie veiliger te laten functioneren. Is die kunst in een bedrijf aanwezig en wordt het werk er dus uitgevoerd op een veiligere manier, dan is dit een gevolg van wat de wet noemt een «voorkomingsbeleid». Dit beleid is niet het werk van één persoon, maar wel van drie partners: ☐ er is vooreerst de leiding van de onderneming, algemeen voorgesteld onder de noemer «werkgever» en daarmee samenwerkend de ganse hiërarchie: de werkgever moet het voorkomingsbeleid

opvatten en ontwikkelen, de hiërarchie moet het doen toepassen; ☐ vervolgens is er de werknemer, die de wettelijke verplichting heeft om op zijn eigen veiligheid en gezondheid te passen, maar ook op die van zijn werkmakers; ☐ tenslotte is er de overheid die er moet voor zorgen dat dit voorkomingsbeleid overal goed wordt toegepast, door voorschriften uit te vaardigen en door hun toepassing na te gaan. De leidraad in dit voorkomingsbeleid is op de eerste plaats het «Algemeen Reglement voor de ArbeidsBescherming (ARAB)». Door de evolutie van de arbeidswetgeving op het Europese vlak en waaraan België zich moet onderwerpen, onderging dit ARAB de laatste jaren ettelijke wijzigingen. In zoverre dat het nodig

gebleken is om het een nieuwe structuur en zelfs een nieuwe naam te geven, de «Codex over het welzijn op het werk»; deze codex zal mettertijd het ARAB vervangen. Deze wetteksten bevatten zowel de wijze waarop een voorkomingsbeleid binnen een onderneming kan omschreven worden, als de modaliteiten voor het scheppen en voor de werking van de organen die belast zijn met het toezicht op de toepassing ervan. Dit voorkomingsbeleid dekt het domein van de veiligheid, maar ook dit van de gezondheid en de verfraaiing van de werkplaatsen, vandaar de gebruikelijke afkorting VGV. Recent werd de belangstelling van het domein VGV uitgebreid met milieu-aspecten. De organen die belast zijn om de werkgever te helpen bij het omschrijven en het laten toepassen van het

voorkomingsbeleid zijn, binnen een onderneming, de dienst VGV en het comité VGV. De dienst VGV werd in de ondernemingen opgericht met een preventief doel. Door het opsporen en evalueren van aanwezige risico's adviseert deze dienst de werkgever over het te voeren veiligheidsbeleid. Een beleid dat op een realistische wijze arbeidsongevallen helpt te voorkomen. Een andere betrachting is een kritische veiligheidszin te ontwikkelen t.o.v. werksituaties en arbeidsomstandigheden bij de werknemers. De dienst VGV is neutraal en geeft objectieve informatie over het voorkomen van arbeidsonveilige situaties, over wat er fout gaat, welke hinderpalen er moeten opgeruimd worden en welke oplossingen er mogelijk zijn.

De dienst VGV wordt geleid door een Diensthoofd VGV, eventueel bijgestaan door adjuncten. Om de functie van Diensthoofd VGV te mogen uitoefenen moet men een aangepaste, degelijke opleiding volgen. Het Diensthoofd VGV is dus iemand die met kennis van zaken waakt over de veiligheid in het bedrijf. Het woord «waken» is een zeer ruim begrip dat gaat van opsporen van risico's, het onderzoeken van ongevallen, het aanhoren van klachten, het geven van adviezen (ondermeer bij aankopen van machines en installaties), tot het optreden als raadsman bij de top van het bedrijf. Een goed Diensthoofd VGV is ook iemand met een luisterend oor die echter weet wat hij wil, die kan dialogeren en waar men respect voor heeft. Het Diensthoofd VGV pleegt ook veelvuldig overleg met de Arbeidsgeneesheer van het bedrijf die op zijn (of haar) beurt waakt over de gezondheid van de werknemers tijdens het uitoefenen van hun job. Het Diensthoofd VGV en de arbeidsgeneesheer moeten niet alleen samenwerken omtrent problemen van veiligheid en gezondheid op zich, maar ook de werkgever voorlichten over onthaal, voorlichting en vorming van de werknemers. Daarnaast hebben we dan het Comité VGV. Dit adviesorgaan is samengesteld uit een gelijk aantal afgevaardigden van de werkgever én vertegenwoordigers van de werknemers. Bij de NMBS worden de vertegenwoordigers van de werknemers aangeduid door de erkende organisaties die daardoor eveneens partners van het voorkomingsbeleid worden. Daarom wordt het een paritair orgaan genoemd. Het is de werkgever zelf die dit comité voorziet terwijl het secretariaatswerk gedaan

wordt door het Diensthoofd VGV. Dit comité, dat geregeld samenkomt, draagt effectief bij tot alles wat nodig is om het arbeiden in de beste voorwaarden te laten verlopen. Het bespreekt ondermeer de arbeidsongevallen, vooral teneinde maatregelen te zoeken om herhaling ervan te voorkomen.

De NMBS telt 14 «eenheden VGV». Elke eenheid werkt autonoom en bevat een werkgever, werknemers, een comité VGV, een dienst VGV, een arbeidsgeneesheer, enz... Deze 14 eenheden zijn:

- de 5 districten (Centrum, Noordoost, Noordwest, Zuidoost en Zuidwest);
- de 4 centrale werkplaatsen van het departement Materieel (Mechelen, Salzinnes, Gentbrugge en Cuesmes);
- de 3 centrale werkplaatsen van het departement Infrastructuur (Schaarbeek, Etterbeek en Bascoup);
- het arrondissement Hoge SnelheidsLijn (HSL);
- het Hoofdbestuur te Brussel.

Deze eenheden respecteren de wetgeving inzake arbeidsveiligheid en de voorschriften die door het ARAD 06 - RAVH: (Reglement ArbeidsVeiligheid en Hygiëne) worden opgelegd. Dit ARAD 06 - RAVH is een algemeen reglement dat beheerd wordt door de Algemene Diensten Veiligheid 01.6. Het legt vast op welke wijze de wetgeving inzake arbeidsveiligheid bij de NMBS dient te worden toegepast.

Ingevolge de geografische verspreidheid, de mobiliteit van het personeel en de diverse specialiteiten die eigen zijn aan de districten werden er in deze eenheden een bijkomend aantal «entiteiten VGV» ingesteld. Deze entiteiten functioneren binnen en onder het gezag van de betrokken eenheden. Zij worden binnen de specialiteiten Transport,

Materieel en Infrastructuur gevormd en bezitten elk een «subcomité VGV». Deze organen zijn ook paritair samengesteld maar zijn eigen aan de NMBS. Om er toe te komen dat alle eenheden op dezelfde manier werken, zijn er op het niveau «net» coördinerende organen ingesteld, onder de vorm van een paritair raadgevend orgaan (NCVGV), van de coördinatiebureaus VGV eigen aan de technische departementen en van de afdeling VGV bij de Algemene Diensten. Deze veiligheidsstructuur is er om de belangen van de werknemers en van de Maatschappij nog beter te dienen met als doel ongevallen en beroepsziekten te voorkomen en mede daardoor bij te dragen tot een gezond financieel beheer.

In 1994 noteerden we 2660 ongevallen die een volume werkverlet veroorzaakten dat overeenkomt met 175 manjaren. We hoeven het niet te zeggen dat dit een ernstig rendementsverlies tot gevolg heeft. Er is echter meer: al die ongevallen hebben voor het slachtoffer ook soms erge gevolgen zoals een levenslange handicap, maanden van erge pijn, een onderbroken loopbaan en gebroken verwachtingen. Daarom moeten we met z'n allen streven naar een hoger veiligheidsniveau. Maak gebruik van de aanwezige structuren voor het voorkomen van ongevallen en beroepsziekten, maar vooral werk veilig. Vraag inlichtingen aan uw onmiddellijke chef, aan het diensthoofd VGV of aan de arbeidsgeneesheer indien u twijfelt aan de werkomstandigheden waarin u uw werk uitvoert want ongevallen vermijden betekent ook het leed vermijden dat ze teweeg brengen. En daarover gaat het toch ook!

In een volgend artikel zullen we het hebben over

een dag uit het leven van een diensthoofd VGV of van een van zijn adjuncten. We zullen u laten kennis maken met zijn job: zijn activiteiten op het bureau, een gebeuren op het terrein, het bijwonen van een vergadering van een comité of een subcomité VGV, enz... Een zeer afwisselende en een boeiende job! □

AD 01-62



Arbeid verrichten betekent omgaan met risico's en de kans op een ongeval blijft altijd aanwezig. Deze risico's moeten zoveel mogelijk beperkt worden, volledig uitschakelen bestaat niet.